

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА
МАКАРОВА
ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ НАУК СУДНОБУДУВАННЯ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ НУК
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

**МИКОЛАЇВЩИНА І ПІВНІЧНЕ ПРИЧОРНОМОР'Я:
ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ
ДО 170-ОЇ РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
АДМІРАЛА С. О. МАКАРОВА**

ІХ Всеукраїнська науково-методична конференція

27 вересня 2019 р.

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова,
кафедра соціально-гуманітарних дисциплін,
пр-т Героїв України, 9*

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Миколаїв – НУК – 2019

УДК 94(477.7)

ОРГАНІЗАТОРИ

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Південний науковий центр НАН України
Академія наук суднобудування
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського
Національна спілка краєзнавців України
Миколаївська обласна організація
Навчально-науковий гуманітарний інститут НУК
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

Матеріали публікуються за оригіналами, які представлені авторами
Редколегія не завжди поділяє погляд авторів статей
За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор

Відповідальний за випуск:

О. В. Бобіна

Миколаївщина і Північне Причорномор'я: історія і сучасність. До 170-ої річниці від дня народження адмірала С. О. Макарова : матеріали IX Всеукраїнської науково-методичної конференції. 27 вересня 2019 року. – Миколаїв : НУК, 2019. – 85 с.

В матеріалах IX Всеукраїнської науково-методичної конференції розглядають питання формування почуття регіонального патріотизму, гордості за свою «малу» Батьківщину та формування активної громадянської позиції серед молоді і студентства. Конференція присвячена 170-й річниці від дня народження адмірала С. О. Макарова

УДК 94(477.7)

© Національний університет
кораблебудування імені
адмірала Макарова, 2019

УДК 94(477)«179/1917»

Бобіна О. В.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Україна, Миколаїв),
oleg.bobina@nuos.edu.ua

ПАМ'ЯТАЙ ПРО ВІЙНУ: УРОКИ АДМІРАЛА МАКАРОВА

Адмірал Макаров відомий вчений і військовий моряк. Його життя і діяльність приклад для сучасних військових. Роздуми адмірала допоможуть українським військовим воювати з Росією.

Ключові слова: адмірал Макаров, війна, флот, наука.

Степан Осипович Макаров народився в родині прапорщика ластових екіпажів. Ластовий екіпаж – військовослужбовці, не нести службу у флотських екіпажах. Флотський екіпаж – військовослужбовці, які несли службу на бойових судах Російської імперії. Ластові екіпажі мали не морські, а сухопутні чини. Військовослужбовці несли службу на невеликих портових судах, баржах, плашкоутах, гребних судах. За новим стилем дата народження адмірала – 8 січня 1849 р. Перші десять років життя пройшли в Миколаєві. В 1858 р. родина переселилась в м. Миколаївськ-на-Амурі. Батька перевели на нове місце служби. Після виходу у відставку батько повернувся до Миколаєва. Прожив у власному будинку на розі Великої і Малої Морської в якому і помер у 1889 р. Мама майбутнього адмірала померла, коли Степану було дев'ять років. Могили батьків в Миколаєві, але їх не можуть знайти на старому миколаївському цвинтарі.

С. О. Макаров закінчив морське училище в 1865 р. А в 1867 р., у віці 19 років написав першу наукову роботу до «Морського збірника» (№10, 1867 р.). З цього часу можна вести відлік свідомого професійного життя мореплавця, військового, науковця. Життя С. О. Макаров прожив недовге. Всього 56 років. Але воно було наповнене змістом. А смерть адмірала, можна сказати, була «зразковою» для бойового морського офіцера. Адмірал загинув разом із своїми матросами, і разом із своїм кораблем. Я думаю можна говорити і писати про уроки життя, про уроки долі Степана Макарова.

Перший урок. Степан Макаров типовий приклад людини, яка зробила себе сама (self-made man). Степан Осипович багато і

наполегливо працював. Саме в такій роботі його великі досягнення.

Другий урок. Його праця була пов'язана і присвячена морю, стихії, флоту. Тому треба любити роботу якій ти присвятив життя. Адмірал любив море. Він казав, що в морі він як у себе вдома, а на березі, як у гостях. Він завжди був готовим до труднощів і не втрачав надії.

Третій урок. Насправді в житті адмірала були невдачі, проблеми, важкі моменти. Але він пробував ще раз і перемагав. Так перші атаки його човнів з торпедоми були невдалі, а криголам «Єрмак» прийшлося перероблювати. А Д. Менделєєв, який спочатку підтримував С. О. Макарова в проектах освоєння Арктики, згодом виступав проти. Тому не треба боятись невдач.

Четвертий урок. Постійно вчись, використовуй всі можливості які дає тобі доля, завжди шукай щось нове.

Такі уроки можна винести для простої, цивільної людини із життя відомого адмірала.

Ще більше можуть взяти наші військові моряки, яким ще треба досліджувати праці адмірала і його життя.

А в підсумку, маємо всі зрозуміти і прийняти девіз життя С. О. Макарова – «Пам'ятай про війну!» Це гасло винесено на початок його капітальної праці «Міркування з питань морської тактики» Гаслом сучасного українського суспільства і української держави повинне стати гасло С. О. Макарова «Пам'ятай про війну».

Bobina O. V., National University of Shipbuilding after Admiral Makarov (Ukraine, Mykolaiv), oleg.bobina@nuos.edu.ua

Admiral Makarov's lessons

Admiral Makarov a famous scientist and military leader. Admiral's life and work is an

example for contemporaries. Admiral's ideas will help Ukrainian sailors fight with Russia and defend Ukraine.

Key words: admiral Makarov, war, navy, science.

УДК 37.014.523/.524+929:359.8+94(477.73)«1881/1934»

Демьяненко Ю. Н.

Николаевский строительный колледж Киевского национального университета строительства и архитектуры (Украина, Николаев),
demyanenko.yuriy2510@gmail.com

**АЛЕКСАНДР ВИКТОРОВИЧ ЕЛЬЧАНИНОВ – ПОТОМОК
ДИНАСТИИ ОФИЦЕРОВ, ПРОСВЕТИТЕЛЬ, ПУБЛИЦИСТ И
СВЯЩЕННИК**

Биография известного религиозного деятеля 1-й волны русской эмиграции дополнена новыми фактами. Впервые найдены и публикуются документы из гос. архива Николаевской области о рождении 7 детей рода Ельчаниновых в Николаеве. Сделан анализ родственных связей, степень вовлеченности в церковную жизнь, педагогической деятельности, литературного наследия. Упомянуты даты рождения, церковного служения, основные события социальной жизни.

Ключевые слова: служитель церкви, семья, биография, метрическая книга, учитель, награда, смерть.

К 85-летию со дня смерти

Целью статьи является восстановление биографии родившегося в Николаеве А. В. Ельчанинова, названного философом Никитой Струве «отцом церкви нашего времени», определение его родственных связей, восполнение пробелов его жизненного пути. Николаевские краеведы его подробную биографию не исследовали, родственные связи не определяли. Данные о нем отсутствуют в энциклопедии «Николаевцы» и в монографиях Т. Н. Губской, Шитюка [7; 23].

Многие представители семейства Ельчаниновых оказались после 1918–1920 гг. в эмиграции, наиболее полный материал по ним находится в каталоге, составленном д. и. н. Сергеем Владимировичем Волковым [4, с. 60–61]. В монографии Т. Н. Губской [7, с. 85–86] упоминается, что фамилия Ельчаниновых часто встречается в списках морских офицеров, но факты, подтверждающие рождение А. В. Ельчанинова в г. Н. не были обнаружены николаевскими краеведами на момент издания книги – 2013 г.

Ельчанинов Александр Викторович [10]